

Prima instanță: judecătoria Rîșcani mun.Chișinău
Judecător: Gh.Mîțu
Instanța de Apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N.Traciuc, M.Anton, Iu.Cotruță

Dosarul nr.2rac-365/16

DECIZIE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru,
Ion Druță și Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Moldasig”,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2016

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Moldasig” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Iacob”,
intervenient accesoriu Balica Adrian privind încasarea în ordine de regres a sumei cu
titlul de despăgubire de asigurare pasibilă restituirii și cheltuielilor judiciare,

c o n s t a t ă :

La 19 decembrie 2014, reclamantul Societatea pe Acțiuni „Moldasig”, s-a
adresat în judecată cu cerere împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Iacob”,
intervenient accesoriu Balica Adrian, solicitînd încasarea, în ordine de regres, a sumei
cu titlul de despăgubire de asigurare pasibilă restituirii, cît și compensarea
cheltuielilor judiciare.

În motivarea cererii a invocat că, la data de 15 iunie 2013, în mun. Chișinău, a
avut loc un accident rutier cu implicarea automobilului de model „Dacia Logan” cu
număr de înmatriculare K BE 463 la volanul căruia se afla Pasciuc Gleb și
automobilul de model „Mercedes 321 D” cu număr de înmatriculare C MG 206 la
volanul căruia se afla Balica Adrian. Vinovat de încălcarea Regulamentului
circulației rutiere și de cauzarea pagubei, a fost recunoscut șoferul automobilului de
model „Mercedes 321 D” cu număr de înmatriculare C MG 206 - Balica Adrian.

Susține că, automobilul de model „Dacia Logan” cu număr de înmatriculare K
BE 463, dispunea de asigurare facultativă CASCO ACA/13-1086 din 15 iunie 2013.

În conformitate cu art.21 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de
răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, în urma cererilor din partea
persoanelor interesate, Societatea pe Acțiuni „Moldasig” a întocmit un dosar de
daune înregistrat sub numărul D/CASCO/13-1185. Suma prejudiciului cauzat

constituie 33 836 lei. Prin urmare „Moldasig” a achitat păgubitului suma despăgubirii de asigurare pentru reparația autoturismului de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare K BE 463.

Invocă că mijlocul de transport de model „Mercedes 312 D” cu număr de înmatriculare C MG 206, dispunea de poliță de asigurare eliberată de „Moldasig” Societate pe Acțiuni și aparține cu drept de proprietate lui Iacob Vitalie, care la rîndul său a transmis în locațiune mijlocul de transport persoanei juridice „Iacob” Societate cu Răspundere Limitată, fapt confirmat prin foaia de parcurs din 01 iunie 2013.

Prin urmare mijlocul de transport de model „Mercedes 312 D” cu număr de înmatriculare C MG 463 nu dispunea de contract de asigurare la data producerii accidentului rutier.

Menționează că, potrivit art.1403 Cod civil, comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție de prepusul său în funcțiile care i s-au încredințat. Izvorul principal al apariției raporturilor de răspundere este contractul de muncă. Angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat din vina angajaților săi, cu posibilitatea de a înainta cerere de regres angajatului său pentru recuperarea sumelor achitate.

Relevă totodată că, în temeiul art.1329 Cod civil, asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare preia, în limitele acestei sume, dreptul la creanță pe care asiguratul care a încasat despăgubirea de asigurare îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei.

Solicită reclamantul încasarea de la pîrît a sumei de 4 479,74 lei cu titlu de prejudiciu material și taxa de stat în mărime de 270 lei.

Ulterior, pe parcursul examinării pricinii, reclamantul a înaintat o cerere de modificare a acțiunii, solicitînd încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „Iacob” prejudiciul material în sumă de 33 836 lei și cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în mărime de 1 015,08 lei.

Prin hotărîrea judecătoreiei Rîșcani mun.Chișinău din 07 octombrie 2015, acțiunea a fost admisă integral, fiind dispusă încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată "Iacob" în beneficiul Societății pe Acțiuni "Moldasig" suma de 33 836 lei cu titlu de despăgubire de asigurare pasibilă restituirii și cheltuieli judiciare sub forma taxei de stat în sumă de 1015,08 lei, iar în total suma de 34 851,08 lei.

Prima instanță și-a motivat soluția prin faptul că, izvorul principal al apariției raporturilor de răspundere este contractul de muncă. Angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat din vina angajaților săi, cu posibilitatea de a înainta cerere de regres angajatului său pentru recuperarea sumelor achitate. Prin urmare, instanța a constatat că prejudiciul a fost cauzat de prepus în perioada cînd acesta se afla în exercițiul atribuțiilor de serviciu, acest fapt fiind confirmat atît prin procesul-verbal cu privire la contravenție, foaia de parcurs pe care este aplicată ștampila pîrîtului, precum și scrisorile adresate de către pîrît reclamantului în care se indică expres asupra faptului că Balica Adrian este șoferul Societății cu Răspundere Limitată "Iacob".

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2016, a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată "Iacob", casată hotărîrea judecătoreiei Rîșcani mun.Chișinău din 07 octombrie 2015 cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldasig” către

Societatea cu Răspundere Limitată „Jacob”, intervenient accesoriu Balica Adrian, a fost respinsă.

Instanța de apel a conchis că Balica Adrian nu îndeplinea în momentul producerii accidentului rutier atribuțiile de serviciu în calitate de angajat al Societății cu Răspundere Limitată „Jacob”, astfel încât posesia autovehicolului de model „Mercedes 312D” cu număr de înmatriculare CMG 206 nu era exercitată de Societatea cu Răspundere Limitată „Jacob”, înaintarea pretențiilor împotriva ultimei nu este întemeiată și nu dispune de un raport juridic.

Nefiind de acord cu decizia respectivă, la data de 21 iunie 2016, Societatea pe Acțiuni „Moldasig” a declarat recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului, recurentul a invocat ilegalitatea deciziei instanței de apel ca fiind emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Indică că instanța de apel a invocat faptul, că Societatea pe Acțiuni „Moldasig” nu a întocmit proces-verbal de constatare a pagubelor, pe când această afirmație este eronată, deoarece dosarul de daune se deschide doar după ce se depune o cerere în acest sens, cât și se examinează mijlocul de transport cu prezența tuturor participanților.

Susține că instanța de apel a considerat că mijlocul de transport avariat ce aparține „DAAC System Integrator” Societate pe Acțiuni face parte din concernul „DAAC Hermes” acolo unde a fost reparat mijlocul de transport și sunt companii afiliate. Acest fapt, recurentul nu îl neagă, însă consideră că nu există nici o legătură cauzală din acest coraport, deoarece mijlocul de transport deteriorat dispunea de contract CASCO și a fost reparat anume la „DAAC Hermes” fiind pe garanție.

A mai menționat că proba ce confirmă că Balica Adrian este angajat la Societatea cu Răspundere Limitată „Jacob” este scrisoarea anexată la materialele cauzei prin care se confirmă că acesta lucrează în calitate de șofer. Consideră că acestea sunt probe pertinente și nu necesită a fi prezentat carnetul de muncă după cum indică instanța de apel. Mai mult, la materialele dosarului au fost anexate poze ale mijlocului de transport pe caroseria căruia sunt alipite imagini cu logoul companiei.

Totodată, foaia de parcurs, eliberată la începutul lunii iunie 2013, care la rubrica nr.9 prevede sarcina șoferului „Transportarea mărfurilor” și nu indică exact destinația pentru o zi de lucru. Astfel se deduce că foaia de parcurs a fost eliberată pentru întreaga lună.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La materialele cauzei este anexată copia scrisorii de însoțire care confirmă faptul expedierii în adresa părților a deciziei instanței de apel, emise pe cazul dat, însă aceasta nu conține data expedierii (f.d.114). La fel, la materialele pricinii nu se regăsesc careva probe ce ar confirma faptul recepționării de către părți a copiei deciziei instanței de apel. Având în vedere aceste circumstanțe, recursul se declară ca fiind depus în termen.

La data de 27 iulie 2016, în adresa intimaților Societatea cu Răspundere Limitată „Jacob” și Balica Adrian, a fost expediată spre cunoștință copia recursului

declarat de către Societatea pe Acțiuni „Moldasig” cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.122).

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural de a depune referință în termen la recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldasig”.

Judecând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni ”Moldasig”, în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul judecării pricinii s-a stabilit că, Societatea pe Acțiuni ”Moldasig” s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Iacob”, intervenient accesoriu Balica Adrian, solicitând încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „Iacob” prejudiciul material în sumă de 33 836 lei și cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în mărime de 1 015,08 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în fond, prima instanță a admis acțiunea Societății pe Acțiuni ”Moldasig” și a încasat de la Societatea cu Răspundere Limitată "Iacob" în beneficiul Societății pe Acțiuni "Moldasig" suma de 33 836 lei cu titlu de despăgubire de asigurare pasibilă restituirii și cheltuieli judiciare sub forma taxei de stat în sumă de 1015,08 lei, iar în total suma de 34 851,08 lei.

Instanța de apel, judecând pricina în ordine de apel, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii, concluzionând că Balica Adrian nu îndeplinea în momentul producerii accidentului rutier atribuțiile de serviciu în calitate de angajat al Societății cu Răspundere Limitată „Iacob”, astfel încât posesia autovehicolului de model „Mercedes 312D” cu număr de înmatriculare CMG 206 nu era exercitată de Societatea cu Răspundere Limitată „Iacob”, înaintarea pretențiilor împotriva ultimei nu este întemeiată și nu dispune de un raport juridic, prima instanță a emis o hotărâre neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat eronat normele de drept material rezultând din următoarele.

În speță, Societatea pe Acțiuni ”Moldasig” pretinde încasarea sumei de 33836 lei, ceea ce constituie despăgubiri de asigurare achitate păgubitului pentru reparația automobilului de model „Dacia Logan” cu număr de înmatriculare KBE 463 deteriorat în rezultatul producerii accidentului rutier din 15 iunie 2013 produs din vina șoferului automobilului de model „Mercedes 321 D” cu număr de înmatriculare C MG 206 - Balica Adrian.

Or, din materialele dosarului rezultă că, la data de 15 iunie 2013, în mun. Chișinău, a avut loc un accident rutier cu implicarea autovehiculelor de model „Dacia Logan” cu număr de înmatriculare K BE 463 la volanul căruia se afla Pasciuc Gleb și mijlocul de transport de model „Mercedes 321D” cu număr de înmatriculare C MG 206 la volanul căruia se afla Balica Adrian (f.d.19).

Prin procesul-verbal cu privire la contravenție din din 15 iunie 2013, vinovat de încălcarea Regulamentului circulației rutiere, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 31 mai 2009, și de cauzarea pagubei a fost recunoscut șoferul mijlocului de transport „Mercedes 321D” cu numărul de înmatriculare C MG 206 la volanul căruia se afla Balica Adrian (f.d.19).

Automobilul „Dacia Logan” cu număr de înmatriculare K BE 463 dispunea de asigurare facultativă CASCO ACA/13-1086 din 15 iunie 2013 (f.d.12,55,59).

În urma cererilor din partea persoanelor cointeresate (f.d.11), Societatea pe Acțiuni ”Moldasig” a întocmit dosarul de daune înregistrat cu nr.D/CASCO/13-1185 (f.d.22). Potrivit procesului-verbal de constatare a daunelor din 17 iunie 2013, suma prejudiciului cauzat proprietarului automobilului de model „Dacia Logan” cu număr de înmatriculare KBE 463 constituie 33 836 lei, calculată în baza facturii de plată emisă de Societate pe Acțiuni "DAAC-Hermes" (f.d.16,17). Astfel, Societatea pe Acțiuni "Moldasig" a achitat păgubitorului suma despăgubirii de asigurare pentru reparația autoturismului menționat supra.

Totodată, autovehicolul de model „Mercedes 312D” cu număr de înmatriculare C MG 206, care aparține cu drept de proprietate lui Iacob Vitalie, dispunea de poliță de asigurare emisă de Societatea pe Acțiuni „Moldasig" (f.d.20).

La rîndul său, Iacob Vitalie a transmis în posesie mijlocul de transport la persoana juridică Societatea cu Răspundere Limitată „Jacob", fapt confirmat prin foaia de parcurs din 01 iunie 2013 pe care este aplicată ștampila societății nominalizate și în care se menționează că sarcina șoferului este transportarea mărfurilor (f.d.21). Faptul transmiterii în posesie a automobilului se mai confirmă și prin fotografiile anexate la materialele dosarului din care rezultă că pe autoturismul respectiv sunt însemne ale pîrîtului (f.d.63) și scrisoarea adresată de Societatea cu Răspundere Limitată „Jacob" reclamantului (f.d. 64, 65, 66, 67).

Colegiul reține că, prima instanță corect a constatat faptul că deși contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto a fost încheiat între Iacob Vitalie și Societatea pe Acțiuni „Moldasig", posesor nemijlocit în sensul art. 304, alin. (2) Cod civil al automobilului respectiv era Societatea cu Răspundere Limitată „Jacob".

Conform art. 8 alin. 2³ a Legii nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, în cazul în care asiguratul persoană fizică, cu excepția întreprinzătorului individual, a transmis autovehiculul pentru care s-a încheiat contractul în posesiunea unei persoane juridice sau a unui întreprinzător individual în temeiul contractului de locațiune sau al altui titlu prevăzut de legislație, riscul celor admiși de persoana juridică sau întreprinzătorul individual să utilizeze autovehiculul nu se consideră asigurat prin contractul încheiat în condițiile alin.(2).

Reieșind din norma juridică citată și prin raportare la circumstanțele de fapt ale pricinii, instanța de fond corect a concluzionat că mijlocul de transport de model „Mercedes 312D” cu număr de înmatriculare C MG 463, aflat în posesie Societății cu Răspundere Limitată "Iacob", nu dispunea de contract de asigurare la data producerii accidentului rutier. Șoferul care se afla la volanul automobilului „Mercedes 312D”, aflat în posesia pîrîtului, se afla în relații de muncă cu Societatea cu Răspundere Limitată "Iacob", fapt confirmat prin procesul-verbal cu privire la contravenție, unde

la rubrica "locul de muncă al contravenientului" se indică Societatea cu Răspundere Limitată "Iacob", iar la rubrica "funcția" se indică - șofer (f.d.19).

Prin urmare, existența raporturilor de muncă între salariat și angajator reprezintă un temei incontestabil de apariție a raporturilor de prepușenie între pîrît și șoferul respectiv (intervenientul accesoriu), raporturi ce se caracterizează prin faptul că Societatea cu Răspundere Limitată "Iacob" (comitent) în temeiul raporturilor de muncă, este îndreptățită de a da instrucțiuni, de a direcționa, îndruma și controla activitatea șoferului (prepus), acesta avînd obligația de a urma îndrumările și directivele primite. Or, potrivit art.1403 Cod civil, comitentul răspunde de prejudiciul cauze vinovăție de prepusul său în funcțiile care i s-au încredințat. Izvorul principal al apariției raportului de răspundere este contractul de muncă. Angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat din vina angajaților săi, cu posibilitatea de a înainta cerere de regres angajatului său pentru recuperarea sumelor achitate.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră corectă concluzia instanței de fond precum că prejudiciul a fost cauzat de prepus în perioada cînd acesta se afla în exercițiul atribuțiilor de serviciu, fapt confirmat prin procesul-verbal cu privire la contravenție (f.d.19), foaia de parcurs pe care este aplicată ștampila pîrîtului (f.d.21), precum și scrisorile adresate de pîrît reclamantului în care se indică faptul că Balica Adrian este șoferul Societății cu Răspundere Limitată „Iacob” (f.d.64,67).

Prin urmare acestea sunt probe pertinente și nu se necesită a fi prezentat copia carnetului de muncă, după cum menționează instanța de apel în decizia recurată.

La fel, instanța de apel a invocat faptul, că Societatea pe Acțiuni „Moldasig” nu a întocmit un proces-verbal de constatare a pagubelor. Colegiul însă, consideră această afirmație eronată, deoarece dosarul de daună se deschide doar după ce se depune o cerere în acest sens, cît și se examinează mijlocul de transport cu prezența tuturo participanților.

În baza celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că Societatea pe Acțiuni “Moldasig” are dreptul să înainteze acțiune în regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor, pe care le-a achitat pîgubitelui pentru reparația autoturismului de model “Dacia Logan” cu număr de înmatriculare KBE 463 în mărime de 33 836 lei.

Instanța de apel nefondat a respins acțiunea pe motiv că Balica Adrian nu îndeplinea în momentul producerii accidentului rutier atribuțiile de serviciu în calitate de angajat al Societății cu Răspundere Limitată „Iacob”. Or, aceste afirmații ale instanței de apel vin în contradicție cu probele anexate la dosar, apreciate corect de către prima instanță.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că Curtea de Apel Chișinău a aplicat și interpretat eronat normele de drept material, iar hotărârea judecătorească Rîșcani mun.Chișinău din 07 octombrie 2015, este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art.130 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldasig”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun.Chișinău din 07 octombrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldasig” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Jacob”, intervenient accesoriu Balica Adrian privind încasarea în ordine de regres a sumei cu titlul de despăgubire de asigurare pasibilă restituirii și cheltuielilor judiciare.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Nicolae Craiu